

Çocuklarla Kişisel İlişki Kurulmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/304)

Not : Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Adalet, esas olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: B.02.0.KKG/196-279/3739
Konu: Yenileme

27.9.2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Cemil Çiçek
Başbakan V.

LİSTE

Esas No.	Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarısının Adı :
1/887	Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı
1/903	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilim ve Teknoloji Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/906	Türkiye Cumhuriyeti ile İsveç Krallığı Arasında 30 Haziran 1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesini Değiştiren Ek Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/922	Adalet Uluslararası Erişim Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/931	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/934	Türkiye Cumhuriyeti Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı ile Romanya Kobiler ve Kooperatifler Ulusal Kurumu Arasındaki Mutabakat ve İşbirliği Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarısının Adı :</u>
1/936	Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı ile Suriye Arap Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Yapılan Lokomotif, Vagon ve Diğer Ray Hizmetlerini de Kapsayan Demiryolu Araç ve Gereçlerinin Yapımı, Geliştirilmesi, Yenilenmesi, Bakımı ve Onarımıyla İlgili Karşılıklı Anlaşma Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/939	Türkiye Cumhuriyeti ile Slovakya Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/941	Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/957	Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Arasında İki Yıllık İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/958	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/959	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Denizlerde Karasuların Ötesindeki Olayların Önlenmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/962	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/963	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/964	Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Bosna-Hersek Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/965	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İkili İş Birliği Süresince Mübadele Edilen veya Oluşturulan Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzemelerin Karşılıklı Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/970	Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Özbekistan Cumhuriyeti Dış Ekonomik İlişkiler Ajansı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/973	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında İki Taraflı Askeri Teknik İşbirliği Çerçevesinde Kullanılan ve Elde Edilen Fikrî ve Sınai Mülkiyet Haklarının Karşılıklı Korunmasına İlişkin Müsterek Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/982	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moğolistan Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/983	Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Devletleri Örgütü Genel Sekreterliği Arasında Çerçeve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/986	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İktisadî Kalkınma İşbirliği Fonu Kredilerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/987	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarısının Adı :</u>
1/1000	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1014	Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesinin Ayrıcılık ve Bağışıklıklarına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1015	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1016	Asya Karayolları Ağı Hükümetlerarası Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1020	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan ve Karadağ Bakanlar Konseyi Arasında Askerî-Bilimsel ve Askerî-Teknik İşbirliği Konusunda Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1044	Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin 17 nci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Deniz Yoluyla Yapılan Kaçakçılıkla Mücadele Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1045	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Veterinerlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1046	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük İdarelerinin Karşılıklı Yardımlaşmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1049	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1051	Türkiye Cumhuriyeti ile Arjantin Cumhuriyeti Arasında Veterinerlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1058	Güneydoğu Avrupa Sivil-Asker Acil Durum Planlama Konseyi Kurulması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1059	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1060	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1063	Türkiye Cumhuriyeti ile Arjantin Cumhuriyeti Arasında Bitki Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1071	Çocuklarla Kişisel İlişki Kurulmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1076	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Bitki Karantina ve Bitki Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarısının Adı :</u>
1/1078	Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Genel Komutanlığı ile Ukrayna İçişleri Bakanlığı İç Birlikler Ana Departmanı Arasında Güvenlik Alanında Personel Eğitimi ve Öğretimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1079	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/1080	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Güvenlik, Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1087	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Terörizm, Organize Suçlar, Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerle Bunların Katkı Maddeleri ve Benzerlerinin Kaçakçılığı ve Diğer Tiplerdeki Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1088	Türkiye Cumhuriyeti Devlet İstatistik Enstitüsü ile Kazakistan Cumhuriyeti İstatistik Ajansı Arasında İstatistik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1090	Uluslararası Karayolu Yolcu ve Eşya Taşımacılığına İlişkin Türkiye Cumhuriyeti ve Portekiz Cumhuriyeti Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1091	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Demiryolu Taşımacılığı Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı
1/1092	Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna-Hersek Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1095	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik-Bilimsel ve Ek Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1101	Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine Dair Kanun Tasarısı
1/1107	Türkiye Cumhuriyeti ve Tayland Krallığı Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1109	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ukrayna Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1116	Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile Arap Devletleri Ligi Genel Sekreterliği Arasında Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1117	Müteaddit Defalar Değiştirilmiş Bulunan 13 Aralık 1960 Tarihli Eurocontrol Hava Seyrüsefer Güvenliği İçin İşbirliği Uluslararası Sözleşmesi Birleştirme Protokolü Konusundaki Diplomatik Konferansın Son Senedinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1118	Avrupa Topluluğunun, Müteaddit Defalar Değiştirilmiş ve 27 Haziran 1997 Tarihli Protokol ile Birleştirilmiş Bulunan 13 Aralık 1960 Tarihli Eurocontrol Hava Seyrüsefer Güvenliği İçin İşbirliği Uluslararası Sözleşmesine Katılmasına Dair Protokol Hakkındaki Diplomatik Konferansın Son Senedinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarısının Adı :</u>
1/1123	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Kişilerin Geri Kabulüne İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1124	Türkiye Cumhuriyeti ve Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi Üyesi Ülkeler Arasında Ekonomik İşbirliğine İlişkin Çerçeve Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1128	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hırcacılık Alanında Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1138	Türk Ticaret Kanunu Tasarısı
1/1140	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Veterinerlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1141	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Bilimsel ve Teknolojik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1142	Hava Yoluyla Uluslararası Taşımacılığa İlişkin Belirli Kuralların Birleştirilmesine Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1143	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti ve Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1144	Türkiye Cumhuriyeti ile Romanya Arasında Hukuki Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1151	Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Devleti Arasında Telif Hakları ve İlgili Diğer Fikri Haklar Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1152	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/1159	Kat Mülkiyeti Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı
1/1163	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) 2003 Dünya Radyo Komünikasyon Konferansı Sonuç Belgelerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1174	Uluslararası Denizcilik Örgütü Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1187	Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/1203	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kaçakçılık ve Gümrük Suçları Veri Bankasının Kurulması ve İşletilmesine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1231	Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun Tasarısı
1/1238	Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1253	Avrupa Konseyi Terörizmin Önlenmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1256	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarısının Adı :</u>
1/1275	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili (Kotdivuar) Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1276	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili (Kotdivuar) Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1280	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1281	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1289	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malavi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1290	Tanık Koruma Kanunu Tasarısı
1/1296	Irak'a Komşu Devletler Hükümetleri ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Terörizm, Sınırlardan Yasadışı Sızmalar ve Örgütlü Suçlarla Mücadele Konularında Güvenlik İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1302	Sporda Doping Karşı Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1334	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 17 Temmuz 1998 Tarihinde Ankara'da İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Revizyonu ile İlgili Ek Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1349	İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Hakkında Kanun Tasarısı

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1135/3125

30.6.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 20.6.2005 tarihinde kararlaştırılan “Çocuklarla Kişisel İlişki Kurulmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GEREKÇE

15 Mayıs 2003 tarihli ve 192 No’lu Çocuklarla Kişisel İlişki Kurulmasına Dair Avrupa Sözleşmesi ülkemiz adına 15 Temmuz 2003 tarihinde Strazburg’da imzalanmıştır.

Çocuklarla Kişisel İlişki Kurulmasına Dair Avrupa Sözleşmesi; Türkiye’nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinin ana ve babasından veya bunlardan birinden ayrılmasına karar verilen çocuğun, ana ve babasıyla veya yakın aile bağlarının bulunduğu kimselerle güvenli ve düzenli bir biçimde kişisel ilişki kurma hakkını öngören 9 uncu maddesi ile, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerinin Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin 8 inci maddesindeki, çocuğun ana ve babası ile kişisel ilişkisinin güvenceye kavuşturulmasını öngören hükümlerin uygulamaya geçirilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Sözleşmede, ilke olarak kişisel ilişki kurma hakkının, çocuğun yüksek yararları ile uluslararası hukukta tanınmış temel haklarına uygun olarak gerçekleştirilmesini sağlamak için genel ve müsterek kurallar tespit edilmektedir. Sözleşmenin diğer bir gayesi de, kişisel ilişki süresi sonunda çocuğun mutlak olarak yaşadığı ülkeye derhal dönmelerini sağlayacak güvence ve denetim mekanizmalarının oluşturulmasına yönelik bulunmaktadır. Sözleşmenin uygulanmasında, “kişisel ilişki” kavramı, çocuğun devamlı olarak yanında yaşamadığı ana ve babası ya da büyükanne ve büyükbaba gibi yakın aile bağlarının bulunduğu kimselerle belirli bir süre kalması yahut görüşmesi olarak tarif edilmiştir.

Sözleşmenin en önemli özelliği, kişisel ilişki kurulmasında çocuğun en fazla yararının korunması ilkesini esas almasıdır. Çocuk ile ana veya baba ya da yakın aile bağlarının bulunduğu şahıslar arasında, kişisel ilişki kurulmasının, çocuğun yararlarına aykırı düşmesi durumunda, bu ilişki sınırlandırılabilir veya engellenebilir, yahut gözetim altında gerçekleştirilmesi ya da diğer kişisel ilişki şekillerinin göz önünde tutulması mümkün olabilecektir. Sözleşmede, çocuğun bulunduğu Devletin adli makamlarının kişisel ilişki kurulmasına izin vermeleri için aranan şartlar da, çocuğun yararlarının güvence altına alınması bakımından önem taşımaktadır.

Sözleşmede Taraf Devletlerin gerektiğinde ilgili uluslararası belgelere uygun olarak kişisel ilişki ve velayet haklarına ilişkin diğer Taraf Devletlerde verilmiş kararların tanınması ve tenfizi için bir sistem ve bu kararların talep edilen devlette kişisel ilişki kurulmadan önce tanınabilmesi ve tenfiz edilebilmesi için bir usul öngörecikleri belirtilmiştir. Bir Taraf Devlette, verilen kişisel ilişki kurulmasına dair bir kararın, diğer bir Taraf Devlette tanınması veya tenfiz edilmesi durumunda, bu Devletin adli makamı, söz konusu kişisel ilişki kararının ve buna ekli güvencelerin uygulanma koşullarını belirleyebilecektir.

Sözleşme 18 yaşın altındaki çocukları kapsamaktadır.

Sözleşme, kişisel ilişki kurulmasına uygulanacak hukuk bakımından herhangi bir kanunlar ihtilafı kuralı getirmemiştir. Taraf devletlerin millî hukukları yine geçerliliklerini korumaktadır.

Sözleşme, Türk Medeni Kanununun, çocuğun yüksek yararlarına bağlı olarak kişisel ilişkileri düzenleyen hükümleri ile de uyumluluk göstermektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 59)

22. Dönem Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

18 Ekim 2005

Esas No.: 1/1071

Karar No.: 96

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çocuklarla Kişisel İlişki Kurulmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 13 Ekim 2005 tarihli 22 nci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Söz konusu Sözleşmede anne ve babadan veya bunlardan birinden ayrılmasına karar verilen çocuğun ana ve babalarıyla ya da diğer yakınlarıyla çocuğun menfaatleri doğrultusunda düzenli ve güvenli kişisel ilişki kurulmasının sağlanması amaçlanmaktadır.

Sözleşmenin, ülkemizin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinin, ana ve babasından veya bunlardan birinden ayrılmasına karar verilen çocuğun ana ve babasıyla veya yakın aile bağlarının bulunduğu kimselere güvenli ve düzenli bir biçimde kişisel ilişki kurma hakkını öngören 9 uncu maddesi ile İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerinin Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin 8 inci maddesindeki, çocuğun ana ve babası ile kişisel ilişkisinin güvenceye kavuşturulmasını öngören hükümlerin uygulanmaya geçirilmesinde hukuki zemin oluşturacağı ve taraf devletler arasında işbirliği ve uyum sağlanması suretiyle çocuğun menfaatlerini korumada faydalı olacağı öngörülen Tasarı, Komisyonumuzca benimsenmiş ve maddelerine geçilmesine karar verilmiştir. Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>	<i>Metin Yılmaz</i>
Antalya	Ankara	Bolu
Üye	Üye	Üye
<i>Ramazan Toprak</i>	<i>Ahmet Edip Uğur</i>	<i>Aziz Akgül</i>
Aksaray	Balıkesir	Diyarbakır
Üye	Üye	Üye
<i>Abdülbaki Türkoğlu</i>	<i>Muzaffer Gülyurt</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>
Elazığ	Erzurum	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Kansu</i>	<i>Onur Öymen</i>	<i>Ufuk Özkan</i>
İstanbul	İstanbul	Manisa
	Üye	
	<i>Nihat Eri</i>	
	Mardin	

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 59)

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

20 Kasım 2007

Esas No.: 1/304

Karar No.: 42

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Başkanlıkça 22 nci Dönemde (1/1071) esas numarası ile havale edilen “Çocuklarla Kişisel İlişki Kurulmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Dışışleri Komisyonunca kabul edilmiş ve komisyon raporu 1002 Sıra Sayısı ile Genel Kurul gündemine girmiştir. Ancak, dönemin sona ermesi nedeniyle hükümsüz kalan kanun tasarısı, Bakanlar Kurulu tarafından 27/9/2007 tarihinde yenilenerek Başkanlık tarafından 1/10/2007 tarihinde tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna, esas Komisyon olarak da Komisyonumuza yeniden havale edilmiş ve Komisyonumuzun 15/11/2007 tarihli 6 ncı toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde Sözleşme ile;

- Çocukla ana ve babası ile çocuğun yararına bağlı olarak diğer akrabalık ilişkileri bulunan kimseler arasında kişisel ilişki kurulması,

- Çocuğun bilgilendirilme, danışılma ve görüşlerini ifade etme hakkı,

- Kişisel ilişkiler ile ilgili uyumsuzluklarda adli makamlar tarafından alınacak tedbirler,

- Sınırötesi kişisel ilişkinin geliştirilmesi ve artırılmasına yönelik taraf devletlerce bir “Merkezi makam” belirlenmesi ve bu makamın görevleri,

- Sınırötesi kişisel ilişki kararlarının tanınma ve tenfizinin taraf ülkelerde sağlanması,

- Sınırötesi kişisel ilişki kararı sonucunda çocuğun iade edilmemesi halinde alınacak tedbirler, konularında düzenlemelerin öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Sözleşmenin Avrupa Konseyi bünyesinde 15 Mayıs 2003 tarihinde imzaya açıldığı,

- Ülkemiz tarafından Sözleşmenin 15 Temmuz 2003 tarihinde imzalandığı,

- Sözleşmenin 22. maddesi gereğince, 3 ülkenin onaylaması ile birlikte Sözleşmenin yürürlüğe gireceği,

- Sözleşmeyi halen 12 Avrupa Konseyi üyesi ülkenin imzaladığı ve bu ülkelerden 5’inin onay sürecini tamamladığı,

-Sözleşmenin 1 Eylül 2005 tarihi itibarıyla yürürlüğe girdiği,

- Sözleşme ile ana ve babasından veya bunlardan birinden ayrılmasına karar verilen onsekiz yaşından küçük çocuğun, ana ve babasıyla veya aile bağlarının bulunduğu kimselerle güvenli ve düzenli bir şekilde kişisel ilişki kurulmasını teminat altına alındığı,

ifade edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 59)

Tasarının geneli üzerinde Komisyon tarafından yapılan görüşmeleri takiben İçtüzüğün 77 nci maddesi gereğince 22 nci Dönemdeki 1002 Sıra Sayısında yer alan Dışışleri Komisyonu raporu ve metnin benimsenmesi hususunda verilen önerge kabul edilerek, 22 nci Dönem Komisyon raporu ve metni Komisyonumuzca aynen ve oybirliğiyle benimsenmiştir.

Komisyon üyelerinden İstanbul Milletvekili Canan Kalsın ve Bolu Milletvekili Metin Yılmaz'ın komisyon raporu üzerine özel sözcü olarak atanması Komisyon tarafından kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>H. Murat Mercan</i>	<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Suat Kınıklıoğlu</i>
Eskişehir	Karabük	Çankırı
Bu raporun özel sözcüsü	Bu raporun özel sözcüsü	Kâtip
<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Canan Kalsın</i>	<i>Abdulkadir Emin Önen</i>
Bolu	İstanbul	Şanlıurfa
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Deniz Bölükbaşı</i>	<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>	<i>İlhan Kesici</i>
Ankara	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Sebahat Tuncel</i>	<i>Canan Arıtman</i>	<i>Mehmet Çerçi</i>
İstanbul	İzmir	Manisa
Üye	Üye	Üye
<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>	<i>Necip Taylan</i>	
Mardin	Tekirdağ	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**ÇOCUKLARLA KİŞİSEL İLİŞKİ KURUL-
MASINA DAİR AVRUPA SÖZLEŞMESİNİN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1 - Türkiye Cumhuriyeti tarafın-
dan 15 Temmuz 2003 tarihinde Strazburg’da
imzalanan “Çocuklarla Kişisel İlişki Kurul-
masına Dair Avrupa Sözleşmesi”nin beyan ile
onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde
yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini
Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN

KABUL ETTİĞİ METİN

**ÇOCUKLARLA KİŞİSEL İLİŞKİ KURUL-
MASINA DAİR AVRUPA SÖZLEŞMESİNİN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

N. Çubukçu

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

F. N. Özak

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı V.

A. Coşkun

Kültür ve Turizm Bakanı

A. Koç

ÇOCUKLARLA KİŞİSEL İLİŞKİ KURULMASINA DAİR AVRUPA SÖZLEŞMESİ

Strazburg, 15.V.2003

Başlangıç

Avrupa Konseyi üyesi Devletler ile bu Sözleşmeyi imzalayan diğer Devletler,

20 Mayıs 1980 tarihli Çocukların Velayetine İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi ile Çocukların Velayetinin Yeniden Tesisine İlişkin Avrupa Sözleşmesini (105 nolu Sözleşme) göz önünde bulundurarak;

25 Ekim 1980 tarihli, Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine Dair Lahey Sözleşmesi ve 19 Ekim 1996 tarihli Velayet Sorumluluğu ve Çocukların Korunmasına Yönelik Tedbirler Yönünden Yetki, Uygulanacak Hukuk, Tanıma, Tenfiz ve İşbirliği Hakkında Lahey Sözleşmesini dikkate alarak;

Her İki Eşin Çocuklarına İlişkin Velayet Sorumluluğu Konuları ile Evliliğe İlişkin Konularda Kararların Tanınması, Tenfizi ve Yetkiye Dair 29 Mayıs 2000 tarih ve 1347/2000 sayılı Konsey Tüzüğünü dikkate alarak;

Avrupa Konseyinin birçok hukuki belgesinde olduğu gibi 20 Kasım 1989 tarihli Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinin 3. maddesinde de öngörülen, çocuğun yüksek yararlarının temel düşünce olması gerektiğini kabul ederek;

Çocuk ile ailesi ve çocukla aile bağları olan diğer kişiler arasındaki kişisel ilişkileri güvence altına almak için 4 Kasım 1950 tarihli İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin (5 Nolu Sözleşme) 8. maddesiyle korunan daha ileri hükümlerin kabul edilmesi gerekliliğinin bilincinde olarak;

Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin çocuğun yüksek yararına aykırı olmadıkça, ana ve babasından ya da bunlardan birinden ayrı olan çocuğun ana ve babasıyla düzenli biçimde kişisel ilişki kurma ve doğrudan görüşme hakkını tanıyan 9. maddesini dikkate alarak;

Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin ana ve babası ayrı Devletlerde oturan çocuğun olağanüstü durumlar hariç, hem anası hem de babası ile düzenli biçimde kişisel ilişki kurma ve doğrudan görüşme hakkını öngören 10. maddesinin 2. fıkrasını dikkate alarak;

Sadece ana ve babanın değil çocukların da hak sahibi olarak kabul edilmesinin arzu edilir olduğunun bilincinde olarak;

Bunun sonucunda, "çocuklara yönelik ziyaret hakkı" kavramını "çocuklara ilişkin kişisel ilişki" kavramı ile değiştirmeyi kabul ederek;

Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi (160 Nolu Sözleşme) ile çocukların ana ve babaları ile aile bağları bulunan diğer şahıslarla kişisel ilişkilerine dair konularda çocuklara yardımcı olabilecek tedbirlerin artırılmasının arzu edilir olduğunu göz önünde tutarak;

Çocukların yalnız ana ve babaları ile değil, çocuklarla aile bağları bulunan diğer belirli kişilerle de kişisel ilişki kurma ihtiyacının ve ana ve baba ile söz konusu diğer şahısların çocukla iletişim halinde kalmalarının onlar için önemini, çocuğun yüksek yararlarına riayet etmek kaydıyla kabul ederek,

Devletlerin çocuklara ilişkin kişisel ilişki konusunda, özellikle bu konudaki uluslararası belgelerin uygulanmasını kolaylaştırmak için ortak ilkeler kabul etmelerinin gerekliliğini tespit ederek;

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 59)

Çocuklar hakkında kişisel ilişkilere dair yabancı mahkeme kararlarının uygulanabilmesi için kurulan mekanizmaların, söz konusu yabancı kararların dayandığı ilkelerin, yabancı kararları uygulamaya koyacak devletteki ilkelerle benzerlik göstermesi durumunda memnuniyet verici sonuçlar almanın kuvvetle muhtemel olduğunu idrak ederek;

Çocuklar ile ana ve babalar ve çocuklarla aile bağları bulunan diğer şahıslar ayrı devletlerde yaşadığı takdirde, adli makamları sınırötesi kişisel ilişkilere daha sık izin vermeye teşvik etmenin ve aynı zamanda tüm ilgililerin kişisel ilişki sonunda çocuğun iade edileceği hususunda güvenlerini artırmanın gerekliliğini kabul ederek;

Özellikle sınırötesi kişisel ilişki sonunda çocuğun geri dönmesinin sağlanması için etkin koruma tedbirleri ve ek garantiler öngören hükümlerin gerekliliğini tespit ederek;

Özellikle çocuklara ilişkin sınırötesi kişisel ilişki ile ilgili çözümler öngören uluslararası bir ek belgenin gerekli olduğunu kaydederek;

Çocuklar ile ana ve babalarının ve bu çocuklarla ailevi bağları bulunan diğer şahıslar arasındaki kişisel ilişkiyi gerçekleştirmek ve geliştirmek için tüm merkezi makamlar ve yetkili organlar arasında işbirliğini tesis etmeyi ve özellikle sınırötesi kişisel ilişki olaylarında adli işbirliğini geliştirmeyi arzu ederek,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

Bölüm I- Sözleşmenin amaçları ve tanımlar

Madde 1- Sözleşmenin amaçları

İşbu Sözleşmenin amacı:

- a) Kişisel ilişkilere dair kararlara uygulanacak genel ilkeleri belirlemek;
- b) Kişisel ilişkinin düzgün şekilde kullanılması ve kişisel ilişki süresinin sonunda çocuğun derhal geri dönmesini sağlamaya yönelik uygun koruma tedbirlerini ve garantileri tespit etmek;
- c) Merkezi makamlar, adli makamlar ve diğer kurumlar arasında çocuklar ile ana ve babalarının ve çocuklarla aile bağları bulunan diğer şahıslar arasında kişisel ilişkiyi iletirmek ve geliştirmek için işbirliğini oluşturmaktır.

Madde 2- Tanımlar

İşbu Sözleşme'nin amaçları bakımından:

- a) "Kişisel ilişki", aşağıdaki anlamları ifade eder.
 - i) Çocuğun mutlak olarak birlikte yaşamadığı, 4 veya 5. maddelerde belirtilen kişinin yanında sınırlı bir süre için birlikte kalması veya görüşmesi;
 - ii) Çocukla söz konusu kişi arasındaki her türlü iletişim şekli;
 - iii) Söz konusu kişiye çocuk hakkında, ya da çocuğa bu kişi hakkında bilgi aktarımını.
- b) "Kişisel ilişki kararı", yetkili bir adli makam tarafından onaylanmış veya resmi şekilde düzenlenmiş veya asıl belge olarak kaydedilmiş ve icra edilebilir olan kişisel ilişki kurulmasına dair bir anlaşma da dahil olmak üzere kişisel ilişki kurulması hakkında bir adli makam kararını ifade eder.
- c) "Çocuk", bir Taraf Devlette hakkında kişisel ilişkiye dair bir karar verilebilen yada icra edilebilen, 18 yaşından küçük kişiyi ifade eder.
- d) "aile bağları," bir çocuk ile büyükanne ve büyükbabası ya da erkek ve kız kardeşleri arasındaki mevcut ilişkiler gibi hukuki yada fiili aile ilişkisinden kaynaklanan yakın ilişkileri ifade eder.
- e) "adli makam", bir mahkeme veya eşit yetkileri haiz idari makamı ifade eder.

Bölüm II - Kişisel ilişki kararlarına uygulanacak genel ilkeler

Madde 3- İlkelerin uygulanması

Taraf Devletler, adli makamlar tarafından kişisel ilişkiye dair kararlar verilirken, değiştirilirken, ertelenirken yada iptal edilirken bu bölümde yer alan ilkelerin, uygulanmasını sağlamak üzere gerekli olabilecek yasal ve diğer tedbirleri kabul edeceklerdir.

Madde 4- Çocuk ile ana ve babası arasında kişisel ilişki

1) Bir çocuk ile ana ve babası birbirleriyle düzenli şekilde kişisel ilişkiyi elde etmek ve sürdürmek hakkına sahiptirler.

2) Bu tür kişisel ilişki, çocuğun sadece yüksek yararları gerektirdiği takdirde, kısıtlanabilir veya engel olunabilir.

3) Çocuğun, gözetim olmaksızın ana veya babasından birisiyle kişisel ilişkisinin sürdürülmesi, onun yüksek yararına değilse, ana veya babasıyla gözetim altında kişisel ilişki kurma imkanı ya da diğer şekillerde ilişki kurma imkanı da öngörülmektedir.

Madde 5- Çocukla ana ve babası dışındaki şahıslar arasında kişisel ilişki

1) Çocuğun yüksek yararına bağlı olarak, çocukla, ana ve babası dışındaki aile bağları bulunan şahıslar arasında kişisel ilişki kurulabilir.

2) Taraf Devletler, bu hükmün kapsamını, 1. fıkra da sözü edilen kimselerden başkalarına da genişletmekte serbesttirler ve böyle bir genişletme durumunda, devletler, 2. maddenin (a) bendinde tanımlanan kişisel ilişki türlerinden hangisinin uygulanacağı hususunda serbestce karar verebilirler.

Madde 6- Çocuğun bilgilendirilme, danışılma ve görüşlerini ifade etme hakkı

1) İç hukukuna göre yeterli ayırt edebilme yeteneğine sahip olduğu kabul edilen bir çocuk kendi yüksek yararlarına açıkça aykırı olmadıkça aşağıdaki haklara sahip olacaktır:

- ilgili tüm bilgileri almak;
- danışılmak;
- görüşlerini ifade etmek.

2) Çocuğun, söz konusu görüşleri ile anlaşılabilir istek ve duygularına gereken önem verilecektir.

Madde 7- Kişisel ilişkiler ile ilgili uyuşmazlıkların çözümü

Kişisel ilişkiler ile ilgili uyuşmazlıkların çözümünde adli makamlar aşağıdaki tüm uygun tedbirleri alacaklardır:

a) Ana ve babanın her ikisinin çocuklarıyla düzenli şekilde kişisel ilişki kurulmasının ve sürdürülmesinin çocuk ve her ikisi yönünden taşıdığı önem hakkında bilgilendirilmelerini sağlamak,

b) Ana ve baba ile çocukla aile bağları olan diğer şahısları kişisel ilişki kurulması konusunda, özellikle uyuşmazlığın çözümü için aile arabuluculuğu ve diğer yöntemlere başvurmak suretiyle dostane çözüme ulaşmaları için teşvik etmek;

c) Karar vermeden önce, çocuğun yüksek yararlarına uygun bir karar vermek için, özellikle velayet sorumluluğuna sahip olanlardan yeterli bilgilerin alınmasını sağlamak ve gerektiğinde, diğer ilgili kurum ve kişilerden ek bilgiler temin etmek.

Madde 8- Kişisel ilişki anlaşmaları

1) Taraf Devletler, uygun gördükleri usullerle, ana ve baba ile çocukla aile bağları bulunan diğer şahısları, çocukla ilgili olarak kişisel ilişki anlaşması yapılması veya anlaşmanın değiştirilmesi sırasında 4. ila 7. maddelerde öngörülen ilkelere riayet etmelerini teşvik edeceklerdir. Bu anlaşmalar tercihen yazılı olmalıdır.

2) Talep üzerine, adli makamlar, iç hukukta aksine bir hüküm bulunmamak kaydıyla, çocukla kişisel ilişkiye dair bir anlaşmayı, bu anlaşma çocuğun yüksek yararlarına aykırı olmadıkça tasdik edecektir.

Madde 9- Kişisel ilişkiye dair kararların uygulaması

Taraf Devletler kişisel ilişki kurulmasına dair kararların uygulanmasını sağlamak için tüm uygun tedbirleri alacaklardır.

Madde 10- Kişisel ilişki ile ilgili olarak alınacak koruma tedbirleri ve garantiler

1) Her Taraf Devlet, koruma tedbirleri ve garantilerin kullanılmasını sağlayacak ve geliştirecektir. Söz konusu Devletler merkezi makamları aracılığıyla, Avrupa Konseyi Genel Sek-

reterine, bu Taraf Devlet açısından, işbu Sözleşme'nin yürürlüğe girmesini izleyen 3 ay içinde, söz konusu Sözleşme'nin 14. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde ve 4. maddesinin 3. fıkrasında öngörülen koruma tedbirlerine ve garantilere ek olarak, bu Devletin iç hukukunda mevcut koruma tedbirleri ve garantilerden en az 3 kategoriye bildirecektir. Mevcut koruma tedbirleri ve garantilere ilişkin değişiklikler mümkün olan en kısa süre içinde bildirilecektir.

2) Hal ve şartlar gerektirdiğinde, adli makamlar, her zaman hem kararın uygulanmasını, hem de çocuğun kişisel ilişki süresinin sonunda mutad olarak yaşadığı yere dönmesini ya da hukuka uygun olmayan bir şekilde yerinin değiştirilmemesini sağlamak amacıyla koruma tedbiri veya garantilere tabi olarak bir kişisel ilişki kararı verebilir.

a) Kararın yerine getirilmesini sağlayan güvence ve garantiler özellikle aşağıdaki hususları ihtiva edebilir:

- Kişisel ilişkinin gözetim altında tutulması;
- Bir kişinin çocuğun ve gerektiğinde ona refakat eden başka bir kimsenin seyahat ve ikamet giderlerini karşılamasından yükümlü tutulması;
- Kişisel ilişki talep eden kimsenin böyle bir ilişkiden yoksun bırakılmamasını sağlamak için çocuğun mutad olarak yanında yaşadığı kişi tarafından teminat verilmesi;
- Çocuğun mutad olarak yanında yaşadığı kimseye, bu kimse kişisel ilişkiye dair karara riayet etmeyi reddettiği takdirde, para cezası verilmesi.

b) Çocuğun iadesini veya haksız olarak yerinin değiştirilmesinin önlenmesine yönelik güvence ve garantiler özellikle aşağıdaki hususları ihtiva edebilir:

- Pasaport veya kimlik belgelerinin ile gerektiğinde, kişisel ilişki için başvuruda bulunan kimsenin, yetkili konsolosluk makamına kişisel ilişki süresinde bu teslimat ile ilgili bildirimde bulunduğunu belirten belgenin teslimi;

- Malî teminatları;
- Mallar üzerindeki ayni teminatları;
- Mahkemelere olan yükümlülükler ve taahhütler;
- Çocukla kişisel ilişki kuran kimsenin, çocukla birlikte kişisel ilişkinin kurulacağı yerdeki polis karakolu veya gençlik sosyal hizmet kurumu gibi yetkili bir makama düzenli olarak görünmek zorunluluğunu;

- Çocukla kişisel ilişki için başvuruda bulunan kimsenin kişisel ilişki kararı verilmeden ya da kişisel ilişki gerçekleşmeden önce bir velayet veya kişisel ilişki kararına veya her ikisine ilişkin tanımayı ve icra edilebilme beyanını onaylayan, kişisel ilişkinin tesis edileceği Devlet tarafından verilmiş bir belgeyi ibraz etmek yükümlülüğü;

- Kişisel ilişkinin gerçekleşeceği yer ile ilgili şartların konulmasını ve gerektiğinde herhangi bir ulusal veya sınırötesi bilgi sistemine çocuğun, kişisel ilişkinin kurulacağı Devlettten ayrılmasını önleyen bir yasaklamanın kaydedilmesini;

3) Söz konusu koruma tedbirleri ve garantiler yazılı olacak veya yazılı olarak ispat edilecek ve kişisel ilişkiye dair kararın veya tasdik edilmiş anlaşmanın bir parçasını teşkil edecektir.

4) Eğer koruma tedbirleri veya garantiler başka bir Taraf Devlette uygulanacak ise, adli makam tercihen, söz konusu Taraf Devlette uygulanabilir türden koruma tedbiri ve garantilere karar verecektir.

Bölüm III- Sınırötesi kişisel ilişkinin geliştirilmesi ve artırılmasına yönelik tedbirler

Madde 11- Merkezi makamlar

1) Her Taraf Devlet, sınırötesi kişisel ilişki hallerinde, işbu Sözleşme de öngörülen görevleri yerine getirmek üzere bir merkezi makam atayacaktır.

2) Federal Devletler, birden fazla hukuk sistemine sahip Devletler veya özerk ülkesel birlikleri olan Devletler birden fazla merkezi makam tayin etmekte ve bunların görevlerinin kişisel veya ülkesel boyutlarını belirlemekte serbesttir. Bir Devletin birden fazla merkezi makam atamış olması halinde bu Devlet dahilinde, bir yazışmayı uygun merkezi makama intikal ettirilmek üzere gönderilebileceği merkezi makamı tayin edecektir.

3) Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, bu maddeye göre yapılan herhangi bir atamadan haberdar edilecektir.

Madde 12- Merkezi makamların görevleri

Taraf Devletlerin merkezi makamları:

a) Birbirleriyle işbirliği yapacak ve bu Sözleşmenin amaçlarına ulaşmak için kendi ülkelerinde, adli makamlar da dahil olmak üzere yetkili makamlar arasında işbirliğini artıracaktır. Söz konusu merkezi makamlar en hızlı usullerle hareket edecektir.

b) Bu Sözleşmenin yürütülmesini kolaylaştırmak amacıyla, talep üzerine birbirlerine, 10. maddenin 1. fıkrasında öngörülmüş olanlara ilave olarak, koruma tedbirleri ve garantilerle ilgili daha ayrıntılı bilgiler, kişisel ilişki dahil velayet sorumluluğuyla ilgili mevzuatı, bunları elde edilebilir kılan hizmetler (yasal hizmetler, kamusal fonlar veya başka şekilde karşılanması dahil) ile ilgili bilgilerin yanı sıra söz konusu mevzuat ve hizmetlerde herhangi değişikliğe ilişkin bilgileri sağlayacaktır;

c) Çocuğun yerini bulmak için bütün uygun önlemleri alacaktır;

d) Görülmekte olan davalarla ilgili olarak yasal veya maddi olaylar ve yetkili makamlardan bilgi için gelen taleplerin iletilmesini sağlayacaktır;

e) İşbu Sözleşmenin uygulanmasından doğabilecek her türlü güçlüklerden birbirlerini haberdar etmeyi sürdürecektir ve mümkün olduğu ölçüde işbu Sözleşmenin uygulanmasındaki engelleri ortadan kaldıracaktır.

Madde 13- Uluslararası işbirliği

1) Adli makamlar, merkezi makamlar ve Taraf Devletlerin sosyal ve diğer ilgili kurumları, her birinin kendi yetki alanı içinde, sınırötesi kişisel ilişkiyle ilgili davalar hakkında işbirliği yapacaktır.

2) Özellikle, merkezi makamlar, Taraf Devletlerin adli makamlarının birbiriyle iletişim kurmalarında ve Sözleşmenin amaçlarına ulaşmak için gerekli olabilecek bilgi ve yardımı temin etmelerinde yardım edecektir.

3) Sınırötesi olaylarda, merkezi makamlar, çocuklara, ana ve babalara ve çocukla aile bağları bulunan diğer şahıslara, özellikle sınırötesi kişisel ilişkiyle ilgili davaların açılmasında yardım edeceklerdir.

Madde 14- Sınırötesi kişisel ilişki kararlarının tanınması ve tenfizi

1) Taraf Devletler, ilgili uluslararası belgelere göre uygulanabilirliği de dahil olmak üzere aşağıdaki hususları sağlayacaktır:

a) Diğer Taraf Devletlerde kişisel ilişki ve velayet haklarıyla ilgili olarak verilmiş kararların tanınması ve tenfizi için bir sistem;

b) Taraf Devletlerde kişisel ilişki ve velayet hakları ile ilgili olarak verilen kararların, muhatap Devlette kişisel ilişki tesis edilmeden önce tanınmasını ve tenfiz edilebilirliğini bildiren bir usul;

2) Eğer bir Taraf Devlet yabancı bir kararın tanınmasını veya tenfizini veya her ikisini, bir anlaşma veya karşılıklılık mevcudiyetinin şartına bağlı tutmakta ise, işbu Sözleşmeyi yabancı bir kişisel ilişki kararının tanınması veya tenfizi veya her ikisi için yasal bir temel olarak kabul edebilir.

Madde 15- Sınırötesi kişisel ilişki kararlarının uygulanmasının şartları

Başka bir Taraf Devlette verilen sınırötesi kişisel ilişki kararının uygulanacağı Taraf Devletin adli makamı, böyle bir kişisel ilişki kararının tanınmasında veya tenfiz edilebilirliğin bildirilmesin-

de veya daha sonraki herhangi bir aşamada , kararın esaslı unsurlarına uyulması koşuluyla ve özellikle, şartlardaki bir değişikliği ve ilgili kişilerce yapılan düzenlemeleri dikkate alarak, bu kişisel ilişkinin kurulmasını kolaylaştırmak için gerekli ise, kararın icrası için şartların yanı sıra bu karara ekli her türlü koruma tedbirleri veya garantileri uyarlayabilir veya tespit edebilir. Yabancı karar hiçbir koşulda esastan incelenemez.

Madde 16- Çocuğun iadesi

1) Bir kişisel ilişki kararına dayanan sınırötesi kişisel ilişki süresinin sonunda çocuk iade edilmezse, yetkili makamlar, talep üzerine, gerektiğinde, uluslararası belgelerin ve iç hukukun ilgili hükümlerini uygulamak ve uygun olduğu takdirde kişisel ilişki kararında öngörülebilecek söz konusu koruma tedbirlerini ve garantileri uygulamak suretiyle çocuğun derhal iadesini sağlayacaktır.

2) Çocuğun iadesi hakkında bir karar, mümkün olduğu ölçüde bir iade başvurusunun yapıldığı tarihten itibaren altı hafta içinde verilecektir.

Madde 17- Masraflar

Geri dönme masrafı hariç olmak üzere her Taraf Devlet, o Devletin merkezi makamı tarafından bu Sözleşmeye göre başvuran adına alınan herhangi bir tedbir yönünden başvurandan herhangi bir ödeme talep etmemeyi taahhüt eder.

Madde 18- Dil şartı

1) İlgili merkezi makamlar arasında yapılan herhangi bir özel anlaşma saklı kalmak üzere:

a) Muhatap Devletin merkezi makamı ile yazışmalar, işbu Devletin resmi dilinde veya resmi dillerinden birinde yapılacak veya söz konusu dilde yapılmış birer tercümesi eklenecektir;

b) Bununla birlikte muhatap Devletin merkezi makamı İngilizce veya Fransızca yapılan yazışmaları veya bu dillerden birinde birer tercümesi eklenen yazışmaları kabul edecektir.

2) Yapılan araştırmaların sonuçları da dahil olmak üzere, muhatap Devletin merkezi makamından gelen yazışmalar, söz konusu Devletin resmi dilinde veya resmi dillerinden birinde yahut İngilizce veya Fransızca yapılabilir,

3) Ancak, bir Taraf Devlet, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine beyanda bulunmak suretiyle kendi merkezi makamlarına gönderilecek herhangi bir başvuru, yazışma veya diğer belgelerde bu maddenin 1. ve 2. fıkraları gereğince İngilizce veya Fransızcanın kullanılmasına karşı çıkabilir.

Bölüm IV- Diğer belgelerle ilişki

Madde 19- Çocukların Velayetine İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi ve Velayetin Yeniden Tesisi Hakkında Avrupa Sözleşmesi ile ilişki

20 Mayıs 1980 tarihli Çocukların Velayetine İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi ile Velayetin Yeniden Tesisi Hakkında Avrupa Sözleşmesi 'nin (105 Nolu Sözleşme) 11. maddesinin 2. ve 3. fıkraları ayrıca mevcut Sözleşmeye taraf olan Devletler arasındaki ilişkilere uygulanmayacaktır.

Madde 20- Diğer belgelerle ilişkiler

Bu Sözleşme, mevcut Sözleşmeye taraf olan Devletlerin taraf olduğu veya taraf olacağı ve bu Sözleşme ile düzenlenen konularda hükümler ihtiva eden herhangi bir uluslararası belgeyi etkilemeyecektir. Özellikle, bu Sözleşme aşağıdaki, hukuki belgelerin uygulanmasına halel getirmeyecektir:

a) Küçüklerin Korunması Konusunda Makamların Yetkisine ve Uygulanacak Kanuna Dair 5 Ekim 1961 tarihli Lahey Sözleşmesi,

b) Yukarıdaki 19. maddeye tabi olmak kaydıyla Çocukların Velayetine İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi ile Çocukların Velayetinin Yeniden Tesisine İlişkin Avrupa Anlaşması,

c) Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine Dair 25 Ekim 1980 tarihli Lahey Sözleşmesi,

d) Velayet Sorumluluğu ve Çocukların Korunmasına yönelik Tedbirler yönünden Yetki, Uygulanacak Hukuk, Tanıma, Tenfiz ve İşbirliği Hakkında 19 Ekim 1996 tarihli Lahey Sözleşmesi.

2) Bu Sözleşmedeki hiçbir hüküm, Tarafları, bu Sözleşmenin hükümlerini geliştiren veya tamamlayan veya bunların uygulanma alanını genişleten uluslararası anlaşmaları akdetmelerine engel teşkil etmeyecektir.

3) Karşılıklı ilişkilerde, Avrupa Topluluğuna üye olan Taraf Devletler, Topluluk kurallarını uygulayacak ve bundan ötürü, ilgili bulunduğu belirli bir konuyu düzenleyen Topluluk Kuralının bulunmaması durumu ayık olmak üzere, bu Sözleşmeden ortaya çıkan kuralları uygulamayacaktır.

Bölüm V- Sözleşmeye yönelik değişiklikler

Madde 21 - Değişiklikler

1) Bir Tarafca işbu Sözleşmeye karşı yapılan bir değişiklik önerisi, Avrupa Konseyine üye Devletlere, her imza edene, her Taraf Devlete, Avrupa Topluluğuna, 22. maddenin hükümlerine uygun olarak bu Sözleşmeyi imzalamaya davet edilen her Devlete ve 23. madde hükümlerine uygun olarak bu Sözleşmeye katılmaya davet edilen her Devlete gönderilmek üzere Avrupa Konseyi Genel Sekreterine iletilecektir.

2) Bir Tarafın önerdiği herhangi bir değişiklik, önerilen değişiklik hakkındaki görüşlerini Bakanlar Komitesi'ne sunacak olan Hukuki İşbirliği Hakkında Avrupa Komitesine (CDCS) iletilecektir.

3) Bakanlar Komitesi, önerilen değişikliği ve Hukuki İşbirliği Hakkında Avrupa Komitesi (CDCS) tarafından sunulan görüşü inceledikten ve Avrupa Konseyine üye olmayan Sözleşmenin Tarafları ile istişarelerde bulunduktan sonra değişikliği kabul edebilir.

4) Bu maddenin 3. fıkrasına uygun olarak Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilen değişiklik metni kabul için Taraflara gönderilecektir.

5) Bu maddenin 3. fıkrasına uygun olarak kabul edilen her değişiklik, bütün Tarafların, bu değişikliği kabul ettiklerini Genel Sekretere bildirdikleri tarihten itibaren bir aylık sürenin bitimini izleyen ayın birinci gününde yürürlüğe girecektir.

Bölüm VI- Nihai hükümler

Madde 22- İmza ve yürürlüğe giriş

1) İşbu Sözleşme, Avrupa Konseyine üye Devletlerin, bu Sözleşmenin hazırlanmasına katılan üye olmayan Devletlerin ve Avrupa Topluluğunun imzasına açıktır.

2) İşbu Sözleşme onay, kabul veya tasdike tabidir. Onay, kabul veya tasdik belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edilecektir.

3) İşbu Sözleşme, Avrupa Konseyine üye en az iki Devletin dahil olduğu üç Devletin, önceki fıkranın hükümlerine uygun olarak, bu Sözleşme ile bağlı olma rızalarını açıkladıkları tarihten itibaren üç aylık sürenin bitimini izleyen ayın birinci gününde yürürlüğe girecektir.

4) İşbu Sözleşme bağlı olma rızasını daha sonra bildirmiş olan 1. fıkra söz edilen bir Devlet veya Avrupa Topluluğu bakımından, onay, kabul veya tasdik belgesinin tevdi edildiği tarihten itibaren üç aylık sürenin bitimini izleyen ayın birinci gününde yürürlüğe girecektir.

Madde 23 - Sözleşmeye katılma

1) İşbu Sözleşmenin yürürlüğe girmesini takiben, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Taraflarla istişarede bulunduktan sonra, bu Sözleşmenin hazırlanmasına katılmayan Avrupa Konseyi üyesi olmayan her Devleti, Avrupa Konseyi Statüsünün 20. maddesinde öngörülen çoğunlukla alınan bir kararla ve Bakanlar Komitesine katılmaya yetkili olan Akit Devletlerin temsilcilerinin oybirliği ile bu Sözleşmeye katılmaya davet edebilir.

2) Katılan her Devlet yönünden, işbu Sözleşme, katılım belgesinin Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edildiği tarihten itibaren üç aylık sürenin bitimini izleyen ayın birinci günü yürürlüğe girecektir.

Madde 24 - Ülkesel uygulama

1) Her Devlet veya Avrupa Topluluğu, imza sırasında veya onay, kabul, tasdik, veya katılım belgesini tevdi ettiği sırada, bu Sözleşmenin uygulanacağı ülke toprağını veya ülke topraklarını belirleyebilir.

2) Her Taraf, daha sonraki bir tarihte, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacağı bir beyan ile, beyanda belirttiği uluslararası ilişkilerinden sorumlu olduğu veya adına taahhütlerde bulunmaya yetkili bulunduğu diğer bir ülkeye bu Sözleşmenin uygulanma alanını genişletebilir. Böyle bir ülke yönünden Sözleşme, söz konusu beyanın Genel Sekreter tarafından alındığı tarihten itibaren üç aylık sürenin bitimini izleyen ayın birinci gününde yürürlüğe girecektir.

3) Önceki iki fıkra uyarınca yapılan bir beyan bu beyanda belirlenen herhangi bir ülkeyle ilgili olarak, Genel Sekretere yapılacak bir bildiri ile geri alınabilir. Geri alma, Genel Sekreter tarafından böyle bir bildirinin alındığı tarihten itibaren üç aylık sürenin bitimini izleyen ayın birinci gününde hüküm ifade edecektir.

Madde 25- Çekinceler

İşbu Sözleşmenin hiç bir hükmü yönünden çekince konulamaz.

Madde 26- Feshi ihbar

1) Her bir Taraf, her zaman, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bir bildirimde bulunmak suretiyle işbu Sözleşmenin feshini ihbar edebilir.

2) Böyle bir fesih ihbarı, bildirimden Genel Sekreter tarafından alındığı tarihten itibaren üç aylık sürenin bitimini izleyen ayın birinci gününde geçerli olacaktır.

Madde 27- Bildirimler

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri; Avrupa Konseyi üyesi Devletlere, imzalayan her Devlete, her Taraf Devlete, Avrupa Topluluğuna, 22. maddenin hükümlerine uygun olarak bu Sözleşmeyi imzalamaya davet edilen her Devlete, 23. maddenin hükümlerine uygun olarak bu Sözleşmeye katılmaya davet edilen her Devlete aşağıdaki hususları bildirecektir:

- a) her imzayı;
- b) her onay, kabul, tasdik veya katılım belgesinin tevdi;
- c) İşbu Sözleşmenin 22. ve 23. maddelerine uygun olarak yürürlüğe girdiği her tarihi;
- d) 21. maddeye uygun olarak kabul edilen her değişikliği ve böyle bir değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihi,
- e) 18. maddenin hükümleri uyarınca yapılan her beyanı;
- f) 26. maddenin hükümleri uyarınca yapılan her fesih ihbarını;
- g) Özellikle, bu Sözleşmenin 10. ve 11. maddeleriyle ilgili olarak, yapılan diğer her bir iş, bildiri veya iletişimi.

Bunu teyiden, usulüne uygun olarak yetkili kılınan aşağıdaki imza sahipleri işbu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

13 Mayıs 2003 tarihinde Strazburg'da iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, İngilizce ve Fransızca, tek nüsha olarak düzenlenmiş olup, Avrupa Konseyi arşivine tevdi edilecektir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Avrupa Konseyi üyesi Devletler, işbu Sözleşmenin hazırlanmasına katılmış üye olmayan Devletler, Avrupa Topluluğu ile işbu Sözleşmeye katılmaya davet edilen Devletin herbirine onaylı örneklerini gönderecektir.

Beyan :

15 Mayıs 2003 tarihli Çocuklarla Kişisel İlişki Kurulmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin 11 inci Maddesinin birinci paragrafı uyarınca Sözleşme ile zorunlu kılınan görevleri Türkiye’de yerine getirmek üzere aşağıdaki merkezi makam belirlenmiştir :

Adalet Bakanlığı
Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü

Adres : Millî Müdafaa Caddesi No. 22 06659 Ankara, Türkiye
Telefon : 90 (312) 414 78 01
Fax : 90 (312) 425 02 90
e-mail : uhdigm@adalet.gov.tr

